

но Милко Балев, който беше голям цесекар. И правеше всичко да заличи „Левски“ – то не ги нарочи за фашисти, за врагове на партията и народа, какво ли не. Гунди мразеше особено и искаше да го унищожи. Нищо чудно да е инициатор на инцидента на Витиня, а от Държавна сигурност само да са изпълнили прецизно и в пълна тайна поръчката да се ликвидира „президента“, любимецът на народа, човек, който може да застраши властта само с две думи на улицата и да предизвика събития като в Унгария и Чехия.

4. Гунди познава световната титла на Англия

„Световен шампион ще бъде отборът на Англия.“. Това пише Георги Аспарухов на бял лист хартия, след като е дал интервю за унгарското издание *Labdarugas* в навечерието на Мондиал 1966 в родината на футбола. И прогнозата на Гунди се оказва точно в десетката!

По-малко от месец по-късно англичаните, водени от Боби Мур и Боби Чарлтън, побеждават ФРГ с 4:2 на финала. Така британците печелят за първи път световната титла, като това е и единственият триумф на „трите лъва“ на най-голямата футболна сцена досега.

Историческата бележка с почерка на Аспарухов се пази в унгарските архиви и е извадена на бял свят от футболния историк Теодор Борисов. Той успява да издири и други материали в чуждата преса, посветени на Гунди, които безспорно доказват, че в онези години България има футболна звезда от световна величина.

„Открих статии за Аспарухов в издания от Югославия, Унгария, Израел, Италия, Хонг Конг, Исландия – разказва Борисов. – А вероятно има и още много. Това показва на каква голяма популярност се е радвал Гунди в онези години.

Всичко започна с една моя разходка до „кашоните“ в Люлин през 2004 г. „Кашони“ се наричат места, където се продават стари книги и списания. Най-често са натъпкани в големи картонени кутии от банани и оттам идва и наименованието им. И там, в кашоните, открих нещо много интересно. Някой си беше оставил унгарското списание *Kepes sport* от 1971 г., в което на цяла страница беше разказано за трагичната гибел на Аспарухов и Котков

„В работата си по една научна разработка имах възможността да използвам архива на българското Външно министерство – разкрива Теодор Борисов. – Там попаднах на писмо от италианската мениджърска компания MELV, която предлага да купи правата на Аспарухов и да му намери отбор в „Серия А“. Сумата, която се споменава, е 200 000 долара. Това означава, че тогава Гунди е бил в Топ 5 на най-скъпите футболисти в света. Трябва да се отбележи фактът, че в онези години подобен трансфер е много трудно осъществим. Има редица рестрикции, както в България, така и в Италия относно подобна възможност. Безспорно е, че на Апенините талантът на Аспарухов е ценен високо. Местното издание „Епока“ публикува специална статия за него под заглавие „Българският таран“. Автор е легендата на спортната журналистика Джани Брера“

Материал за цената на Гунди на футболния пазар през 60-те години на миналия век изскача и от друго, малко очаквано място. Борисов попада на книга на естонски език, в която са представени отборите, участващи на световното първенство в Англия през 1966 г. Сред нашите играчи най-голямо внимание е отделено на Аспарухов. Цитиран е белградският вестник „Спорт“, който го нарича „Българският Пеле“. Отбелязано е, че „Бенфика“ е готов да плати 150 000 долара, за да го има в състава си.“

За добро или лошо, Аспарухов не сменя синята фланелка на „Левски“. Остава верен на любимия си клуб. Както и на националния отбор на България, за който винаги дава всичко от себе си.

5. В Мездра бягат от работа, за да го гледат

84-годишният доктор Радоил Попов от Мездра вади стара снимка от албума си.

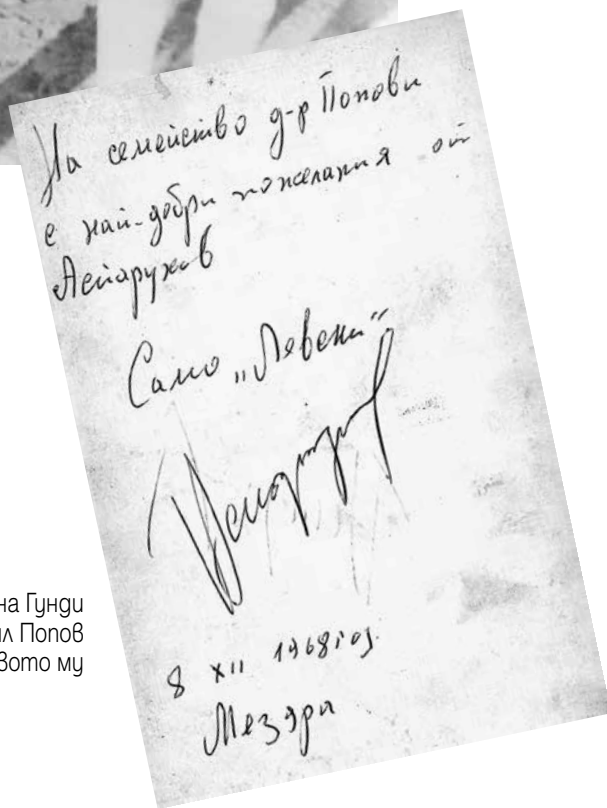
Годината е 2021, а очите на възрастния мъж започват да се пълнят със сълзи от напирасци спомени. Като на филмова лента в мислите му изплуват събития, разиграли се преди десетилетия, които той цял живот ще помни. Обръща черно-бялата реликва и за хиляден път препрочита посвещението, написано от Георги Аспарухов и завършващо с негов автограф.

На 8 декември 1968 г. Гунди и националният отбор на България гостуват в малкия северозападен град за контролна среща с местния „Локомотив“. Ако в този ден летяща чиния с извънземни кацне на площада, няма да има кой да посрещне гостите от Космоса. Просто защото всички са на стадиона. Мъже, жени, млади, стари... Народът иска да се докосне до Аспарухов и другите футболни герои на България. С влакове, автобуси и коли прииждат запалянковци от всички краища на областта.

„Запознах се с Гунди, докато той беше в ресторанта и се хранеше – спомня си Радоил Попов. – Представих му се и започнахме да си говорим. Много се зарадва на това, че отидох при него. После дойде и за кратко гостуване у дома. Излъчваше добрина и скромност. Нямахше следа от грандомания. Славата не го беше променила. Левскар съм от малък, ходех много по мачове в София. Когато гостуваше „Бенфика“, с големия Еузебио в състава си, заведох малката си дъщеря да гледа. След това още веднъж се видях с Гунди и съпругата му Величка. Това се случи във Веллингград, където „Левски“ имаше мач. Най-силно впечатление ми направи отношението на Аспарухов към съперниците. Ува-

Гунди дава автограф на малкия Валентин от Мездра

Автографът на Гунди за доктор Радоил Попов и семейството му

жаваше всички. Казваше, че има приятели и в отбора на ЦСКА въпреки голямото им съперничество на терена. Бил е близък с Димитър Якимов от „червените“, друг магьосник с футболната топка. Трудно ми е да си представя, че сега може да има такива отношения на терена, а и на трибуните. В онези години ние седяхме един до друг на стадиона с привърженици на ЦСКА. Така беше и на онзи мач в Мездра, когато за първи и последен път в града гостува националният отбор на България.“

Спомени от тази среща пази и Веселин Анев – Сокола, който през 2021 г. е на 86 години. На единствената снимка, запазена от мача, Гунди дава автограф на неговия невръстен син Валентин.

„Беше незабравим ден – казва Анев. – Мъжете бягаха от работа, за да зърнат Гунди, жените плакнеха очи по него. Аз колекционирам материали, свързани с футбола и конкретно с Аспарухов. С него са свързани някои от най-хубавите моменти в живота ми. Както и един от най-тъжните – денят, когато Гунди и Котков загинаха в автомобилна катастрофа. Бях на погребението... И след това, когато съм имал път към София, отивам на гроба, за да оставя цвете.“

Любопитното е, че мачът в Мездра, който завършва 4:1 за националите, е само три дни преди България да се изправи срещу действащия световен шампион Англия. На „Уембли“ Гунди бележи рядко красив гол. Попадението до ден днешен може да бъде видно в залата на славата на легендарната британска арена. Мачът с англичаните завършва 1:1. Местната преса отдава заслуженото на силния български отбор и на голмайстора Аспарухов. Големият Гунди отново е доказал, че владее рядкото умение да създава радост. Както в малката Мездра, така и в родината на футбола – Англия.